

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Rjava pegavost bukovih listov (*Pseudodidymella fagi*)

Dr. Nikica Ogris, Oddelek za varstvo gozdov,
Gozdarski inštitut Slovenije (nikica.ogris@gozdis.si)

Rjava pegavost bukovih listov

LATINSKO IME

Pseudodidymella fagi C. Z. Wei, Y. Harada & Katum.
(anamorf: *Pycnopleiospora fagi* C.Z. Wei, Y. Harada & Katum.
1997)

RAZŠIRJENOST

Rjava pegavost bukovih listov je bila opisana na Japonskem leta 1997. V Evropi so bolezen prvič zabeležili leta 2008 v Švici, v Nemčiji in v Avstriji so jo potrdili leta 2016. V Sloveniji bolezní še nismo našli.

GOSTITELJI

Bukve (*Fagus* spp.).

OPIS

Rjavo pegavost bukovih listov povzroča gliva *Pseudodidymella fagi*. Spomladi, do konca maja, mlade bukovne liste okužijo askospore, ki se sproščajo iz spolnih trosišč na odpadlem bukovem listju iz prejšnjega leta (slika 5). Čez poletje in jesen se gliva širi in okužuje listje z nespolnimi trosi (slika 4). Gliva povzroči močnejše okužbe v bolj vlažnih razmerah. V večjem obsegu se pojavi po poznem zimskem mrazu. Vnos in širjenje glive v osrednji Evropi nista pojasnjena. Pojavlja se tudi v gorskem pasu (800–1500) m. Na razširjanje bolezní verjetno vplivajo tudi podnebne spremembe. Glivo lahko določimo le z mikromorfološkim pregledom in z molekularnimi tehnikami.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI)

- Rjave pege na listu, ki so kroglaste do nepravilne oblike, nazobčane (slika 3). Na začetku jih je malo, potem se združujejo v večje površine (1–4 cm²) (slika 2).
- Kodravost listja se pojavi ob močni okužbi, ko je večina listne površine že odmrta. Krošnja začne rumeneti in rjaveti. Listi prezgodaj odpadejo (slika 1).

- Pri mladih okužbah se na zgornji ali spodnji strani lista razvijejo nespolna trosišča, velikosti do 0,4 mm, v obliki belkasto rumenih zvezdic (slika 4).
- Naslednjo pomlad se na odpadlih listih razvijejo spolna trosišča, temno rjavo črne barve, velikosti do 0,3 mm (slika 5).

VPLIV

Rjava pegavost bukovih listov povzroča rjavenje in pre-zgodnje odpadanje bukovih listov. Bolezen vpliva na vitalnost, pomlajevanje, zlasti v senci in na lokacijah z visoko zračno vlažnostjo. Daljša spomladanska deževna obdobja povečujejo jakost okužbe. V sestojih z manj vlage in z malo podrasti je bolezen redkejša oz. je ni. Intenzivnost okužb listov se zmanjšuje z oddaljenostjo od tal.

MOŽNE ZAMENJAVE

Rjavo pegavost bukovih listov lahko zamenjamo z rjavenjem bukovih listov, ki jo povzroča gliva *Apiognomonía errabunda*. Rjava pegavost se lahko pojavi v vsej vegetacijski sezoni. Rjavenje bukovih listov se navadno pojavi kot posledica poznega spomladanskega mraza ali kot posledica delovanja male bukovne hrčice (*Hartigíola annulipes*). Podobne simptome lahko povzroči ličinka bukovega rilčarja skakača (*Rhynchaenus fagi*), katere rovi potekajo od glavne listne žile do listnega roba. Na bukovih listih se pojavlja gliva *Mycosphaerella punctiformis*, ki se od *P. fagi* loči po večjih trosiščih in trosih. Zanesljivo določitev lahko opravimo samo v laboratoriju.

DODATNE INFORMACIJE

- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)
- Portal Invazivke (www.invazivke.si)
- Gozdarski inštitut Slovenije (www.gozdis.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA,
obvestite Gozdarski inštitut Slovenije (Oddelek za varstvo gozdov) ali
o najdbi poročajte v spletnem portalu Invazivke oziroma z mobilno aplikacijo Invazivke.

Slika 1: Rjava pegavost bukovih listov je poškodovala celotno krošnjo (foto: Thomas Cech, BFW).

Slika 2: Bukove liste je zelo poškodovala *Pseudodidymella fagi* (foto: Thomas Cech, BFW).

Slika 3: Rjave pege na bukovem listu, ki jih je povzročila gliva *Pseudodidymella fagi* (foto: Thomas Cech, BFW).

Slika 4: Nespolna trosišča glive *Pycnopleiospora fagi* na mladi okužbi bukovega lista (foto: Thomas Cech, BFW)

Slika 5: Spolna trosišča (pseudoteciji) *Pseudodidymella fagi* na odpadlem bukovem listu (foto: Thomas Cech, BFW)

Publikacija je nastala v okviru projekta LIFE ARTEMIS (LIFE15 GIE/SI/000770), ki ga sofinancirajo Evropska komisija in okviru finančnega mehanizma LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Priprava prispevka je bila izvedena v okviru Javne gozdarske službe GIS.

